

ת"פ (חיפה) 6832-11-23 - מדינת ישראל נ' כיאן חמוד (עצור/אסיר בפיקוח

ת"פ (חיפה) 6832-11-23 - מדינת ישראל נ' כיאן חמוד, מחוזי חיפה
ת"פ (חיפה) 6832-11-23
מדינת ישראל

נגד

כיאן חמוד (עצור/אסיר בפיקוח),

נעים סבאח (עציר),

בית המשפט המחוזי בחיפה

[05.12.2024]

לפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

גזר דין

(בעניינו של הנאשם 1)

כתב האישום המתוקן:

1. הנאשם 1 (להלן: "הנאשם") הורשע על פי הודאתו בכתב האישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון דיוני, בביצוע עבירות בנשק (החזקה, נשיאה והובלה) בצוותא חדא עם הנאשם 2, לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) רישא, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. וכן הורשע בנהיגה פוחזת ברכב עבירה לפי סעיף 338(א)(1) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. לפי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, במועד הרלוונטי לכתב האישום היה המתלונן הבעלים של חנות כל-בו בכפר כיסרא. ביום 18/10/23 סמוך לחצות הלילה, נסעו הנאשמים לכפר כיסרא ברכב מסוג אופל קורסה. הרכב הגיע לרשות הנאשמים בדרך שאינה ידועה למאשימה. הנאשמים נסעו ברכב שהוא ללא לוחיות זיהוי, שהם מחזיקים, נושאים ומובילים ברכב רימון יד מסוג רימון הים מסוג סינור M7290 שמצוי בשימוש כוחות הביטחון, שבכוחו להזיק לאדם בעת פעולתו. בנוסף, החזיקו ברכב, שני בקבוקי פלסטיק שהכילו בנזין, מסכת סקי שחורה, וארבע כפפות. 3. הנאשמים הגיעו אל המתחם בו ממוקמת החנות בכפר כיסרא, התקרבו עם הרכב לחנות, כשהנאשם נוהג ברכב, והנאשם 2 יושב לצדו. הנאשם עצר את הרכב ואילו הנאשם 2 השליך את רימון ההלם מחלון הרכב, לעבר החנות, שהייתה סגורה באותה עת. הרימון התפוצץ סמוך לדלת החנות אך לא נגרם נזק לרכוש או אדם.

4. מיד לאחר השלכת הרימון, החלו הנאשמים להימלט מהמקום בנסיעה, אלא שבשלב זה הגיעה משאית בכביש הצר המוביל למתחם. הנאשמים ניסו להמשיך בנסיעתם בכביש הצר, במקביל למשאית, מבלי לאפשר לה לעבור. כתוצאה מכך, פגעו עם רכבם בצד אחד, ובקיר המבנה בצד שני, כך שנתקעו ברכב, בין הקיר למשאית, מבלי שהייתה להם או למשאית, אפשרות להמשיך בנסיעה, ומבלי שתהיה להם האפשרות לפתוח את דלתות הרכב. בשלב זה יצאו הנאשמים מהרכב דרך חלונות הרכב, נטשו אותו ונמלטו רגלית מהמקום.

5. יצוין, למען הסדר הטוב, כי הנאשם 2 נדון ע"י מותב זה, ונגזר דינו, בין היתר, הוטל עליו מאסר של 22 חודשים לצד ענישה נלווית.

טענות הצדדים לעונש:

6. ב"כ המאשימה הגיש את גיליון הרשעותיו התעבורתיות של הנאשם (ת/1). לנאשם אין רישום פלילי. הרישום התעבורתי שלו מחזיק 6 הרשעות בעבירות תעבורה. ב"כ המאשימה עד על חומרת מעשיו של הנאשם. נטען כי אילולא זמינות הנשק והחזקתו, לא היו מתבצעות עבירות אלימות באמצעות הנשק. תופעת החזקת נשק בלתי חוקי, התרבתה בשנים האחרונות, ומכאן הזיקה ההדוקה בין השימוש הקטלני שנעשה מהסוג הזה לבין החזקתו. על בית המשפט להילחם בתופעת האלימות הגואה באמצעות שימוש בנשק, ולהחמיר את העונשים על עבירות החזקת הנשק, על כל נגזרותיה, לרבות החזקה הובלה ונשיאה כבנדוננו, דבר אשר ישליך באופן ישיר על ביצוע עבירות אלימות באמצעות השימוש בנשק. ב"כ המאשימה עמד על נסיבות ביצוע העבירה, על חלקו של הנאשם בביצוע העבירה, תוך הדגש, כי אמנם הנאשם 2 זרק פיזית את הרימון, אך הנאשם היה שותף מלא ופעיל בהחזקת הרימון, בתכנון, ואף בביצוע העבירה. ובנוסף, הנאשם ביצע עבירה נוספת של נהיגה פוחזת, תוך שהתנגש בעוצמה במשאית בעת מנוסת השניים מהזירה. עוד צוין, כי הגם שלא נגרם נזק בעבירת הנשק, גרמה התאונה עם המשאית לנזק. בית המשפט התבקש לקבוע מתחם שנע בין 30 ל-40 חודשי מאסר בפועל ולגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם המוצע, לצד מאסר מותנה ארוך ומרתיע, קנס ופיצוי לנפגע העבירה.

7. ב"כ הנאשם הגיש כראיות לעונש תמונות הנאשם (נ/1), תעודה רפואית מבית החולים זיו בצפת (נ/2), שני דו"חות סוציאליים (נ/3, נ/4). לעניין העונש שיש לגזור על הנאשם, טען כי מדובר באירוע יחיד ובודד, והשימוש ברימון היה בשעת לילה מאוחרת, כשאין איש בסביבה, פוטנציאל הנזק היה נמוך מאוד, ובפועל לא נגרם נזק כלשהו. הסנגור הפנה לשני פסקי דין, ע"פ 6332/22 וע"פ 5807/20 וביקש לחרוג ממתחם העונש שייקבע ולגזור לנאשם מאסר בעבודות שירות לצד ענישה נלווית מטעמי שיקום. הוטעם כי מדובר בנאשם עם נסיבות אישיות מורכבות, בן 29 ללא עבר פלילי, אמנם לנאשם 6 עבירות תעבורה אך הנאשם ללא תסמיני עבריינות. לנאשם יש 6 אחים, אביו מתקיים מביטוח לאומי, והוריו מוכרים היטב לשירותי הרווחה. סיים לימודים וגויס לצבא עד שנפגע בחיל התותחנים, מעולם לא צרך סמים, וכעת עובד בעסק לפרנסת המשפחה. בית המשפט הופנה לכך שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, לקח אחריות על מעשיו וחסך זמן שיפוטי יקר. בשים לב לכל האמור, בית המשפט התבקש להסתפק בעונש שיקומי של עבירות שירות.

תסקיר שירות המבחן:

8. שירות המבחן ערך תסקיר מפורט בעניינו של הנאשם. מהתסקיר עולה, כי הנאשם הצהיר שהוא עובד בשטיפת מכוניות בכפר סאג'ור השייך לאחיו. השלים 12 שנות לימוד בתיכון מקצועי והוציא תעודת מכונאי רכב. במהלך שירותו הצבאי, סבל מפריצות דיסק בגב, שהקשו עליו לשמש כלוחם, ולכן נפלט משירות קרבי, הוא נעדר מהשירות, נחשב תקופה כעריק וריצה עונש מאסר על כך. הנאשם טען בפני שירות המבחן כי ערק על מנת לסייע למשפחתו שסבלה ממצוקה כלכלית באותה תקופה. לאחר שירותו הצבאי, הנאשם עבד כמחסנאי, אך עקב מצבו הרפואי לא המשיך בכך. הנאשם הוציא רישיון נהיגה על משאית ועבד כנהג אך לא המשיך בכך. הוא מסר לשירות המבחן, כי עבר פגיעה בכף ידו שפגעה ביכולת התפקוד שלו, אך לדבריו, עבד בקייטינג עובר למעצרו וכן בעבודות מזדמנות אחרות בכדי לסייע בפרנסת המשפחה. אשר לביצוע העבירה, לקח אחריות מלאה על מעשיו, ידע על כוונתו של שותפו לעבירה לזרוק את הרימון, אולם לא ידע לומר לו "לא" ולכן ביצע את העבירה.

9. שירות המבחן התרשם, כי מדובר בבחור צעיר אשר נמצא בשלבי גיבוש זהותו העצמית. צוין, כי הנאשם מכיר בחומרת מעשיו ומבין את הסיכונים הטמונים מעצם התנהגותו. על אף העדר תהליך טיפולי שיקומי קודם, המליץ שירות המבחן על ענישה בעלת אופי שיקומי טיפולי, אשר תפחית לעמדתו את הסיכון להישנות העבירה. דבר הנאשם בטרם מתן גזר הדין:

10. הנאשם בדבריו לעונש, אמר כי מודה בטעות שעשה. הנאשם שמע את דברי בית המשפט לגבי חומרת העבירה והשיב שלמד מכך. הנאשם אמר שהינו עובד היום בשטיפת מכוניות ומתכנן לחזור לעבודתו הקודמת. דיון והכרעה

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם:

11. קולמוסין רבים נשברו אודות החומרה היתרה שיש בשימוש בנשק מכל סוג שהוא. השימוש התדיר בנשק כאמצעי אלים וקיצון, נעשה בעולם הפשע, כדי להטיל אימה לצרכי סחיטה, או לצורך פעולת נקם עקב סכסוך. חומרת המעשה נמדדת אל מול סוג הנשק, מתוך ראיית הסיכון הפוטנציאלי הטמון בו, אשר לדאבון הלב, לעיתים רבות מתמש וגובה מחיר דמים יקר. על רקע זה קרא בית המשפט העליון לא אחת, להגביר את האכיפה בתחום פשיעה מסכן חיים זה, ולהחמיר את הענישה אם אלה המבצעים עבירות בנשק:
- "השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה... על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק- ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת. בית משפט זה לא נותר אדיש למול השימוש הגובר בנשק חם, והדגיש לא אחת את הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה כלפי השימוש בו לשם פתרון סכסוכים. זאת במיוחד כאשר השימוש בו נעשה בסביבת בתי מגורים" (ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובה, פס' 16-17 (5.11.2019)).
12. בע"פ 8320/21 מדינת ישראל נ' בסילה (2021), הבהיר בית המשפט העליון את צו השעה להילחם עד חורמה ב"מכת מדינה" זו וליתן לה מענה הולם בדמות ענישה הולמת במיוחד על רקע התיקון לחוק:
- "אין צורך להכביר במילים על אודות החומרה הנלווית לעבירות נשק. אין היום חולקין כי עבירות מסוג זה הפכו ל"מכת מדינה" של ממש...מכה זו מצריכה מענה הולם בדמות ענישה מחמירה של הטלת עונשי מאסר משמעותיים. מצויים אנו לעת הזאת במצב של חירום ממש בעניין עבירות נשק ולא בכדי נתקבל עתה תיקון לחוק העונשין".
13. מעשיו של הנאשם סיכנו את שלום הציבור ואת רכושו, שעה שהנאשם החזיק נשא והוביל תוך נסיעה ברכב, במשותף עם הנאשם 2, רימון הלב, יחד עם בקבוקי בנזין. מדובר בעבירות שטמון בהם מימד חומרה רבה, נוכח הכוח ההרסני והמזיק, שיש בהחזקת רימון מהסוג האמור. מימד נוסף של חומרה יש בנהיגתו הנמהרת של הנאשם שבפני, אשר נהג את הרכב בו נמלטו השניים, ברשלנות רבתי, והתנגש במשאית. בנסיבות אלה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה בינונית - גבוהה.
- נסיבות ביצוע העבירה:
14. לפי נסיבות המקרה, הנאשם ושותפו הנאשם, השיגו רכב, הסירו ממנו את לוחיות הזיהוי, הצטיידו ברימון הלב, בשני בקבוקי פלסטיק שהכילו בנזין, מסכת סקי שחורה וארבע כפפות, ועשו פעמיהם לחנות המתלונן.
15. הנאשם היה נהג "רכב המילוט" הוא הסיע את הרכב סמוך לבית העסק מושא המטרה. לאחר שהנאשם 2 השליך את הרימון לעבר בית העסק, מילט הנאשם את השניים מהזירה, בדרכו התנגש במשאית בשל נהיגתו הפוחזת.

16. במסגרת השיקולים הנוגעים לקביעת המתחם יש לקחת בחשבון את הפרמטרים הבאים: מדובר בהחזקה נשיאה והובלה של נשק במשותף עם הנאשם 2 ; מדובר ברימון הים שחומרנו פחותה יותר, הן בקטגוריית הנשקים הכללית, והן בתת הקטגוריה של הרימונים שלהם יכולת המתה. רימון הים "בכוחו להזיק" ככתוב בכתב האישום בו הודה הנאשם, להבדיל מיכולת המתה, ונעשה בו שימוש בעיקר להטלת אימה וגרימת נזק (ע"פ 6327/17 יוסבשילי נ' מדינת ישראל (2018); ע"פ 7124/06 דרורי נ' מדינת ישראל (2007);
17. עוד יש לקחת בחשבון, את העובדה שהמעשים נעשו תוך תכנון מוקדם; את התארגנות והצטיידות ברכב ללא לוחיות זיהוי, מסכה וכפפות, כדי לטשטש את עקבות השניים ולהקשות על זיהויים; הנאשם פעל בצוותא חדא עם הנאשם 2 על מנת לממש את התוכנית העבריינית; השלכת הרימון בוצעה ע"י הנאשם 2; הרימון הושלך במתחם עסקי לעבר דלת חנות הכל- בו בשעת לילה מאוחרת; השלכת הרימון לא גרמה לנזק לרכוש או אדם. עם זאת, אמנם לא נגרם נזק לרכוש או לגוף, וזאת בשל שעת הלילה המאוחרת והעדר ציבור קונים בחנות בשעה זו, אך אין להתעלם מהנזק הפוטנציאלי שיכול היה להיגרם כתוצאה מהמעשה (ע"פ 7124/06 דרורי נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-10 (2007); ע"פ 7386/13 עווד נ' מדינת ישראל (2013); וראו דברי כב' מ"מ הנשיא השופט עמית בע"פ 5336/16 סעיד אל רחים עזאם ואח' נ' מדינת ישראל, שם בפסקה 3 (2016) פסק כך: "אכן, הנזק הפוטנציאלי של רימון הים הוא נמוך מזה של רימון רסס (השוו ע"פ 1323/13 רך חסן נ' מדינת ישראל (5.6.2013)), אך לא ניתן להתעלם מהאפקט שהוא יוצר ומהבהלה שיש בכוחו לזרוע בקרב הציבור ושומא על בית המשפט לתרום את חלקו במלחמה על תחושת הביטחון האישי של הציבור").
18. כמו כן, יש להתחשב בעובדה שהנאשם היה נהג רכב המילוט, ובהימלטות השניים מהזירה, נהג את הרכב בפזיזות והתנגש במשאית וגרם לנזק. מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירות הנשק:
19. אפתח ואציין, כי לפי פסיקת בית המשפט העליון, ישנו הבדל בין הפסיקה שנהגה עד כה, טרם תיקון 140 לחוק העונשין, לבין הפסיקה שלאחר התיקון (ראו דברי כב' השופט עמית בנקודה זו בע"פ 1693/23 אסלאם אבו אחמד נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (3/12/23)). הגישה המסתמנת של בית המשפט העליון במיוחד בעת האחרונה, לאחר התיקון, קוראת להחמרה משמעותית בענישה הנוהגת לנשק. לכן לפסיקה שהציגה ההגנה מלפני התיקון משקל מועט. אפנה לפסיקה עדכנית יותר.
20. ע"פ 1693/23 אבו אחמד נ' מדינת ישראל (2023) - הנאשם הורשע בהשלכת רימון הים יחד עם אחר לעבר ביתו של שוטר שעצר אותו, נקבע מתחם שנע בין 30-60 חודשי מאסר בפועל, ובהתחשב בעברו הפלילי ונסיבותיו של הנאשם הוא נדון ל-48 חודשי מאסר בפועל תוך שבית המשפט העליון מציין לחומרה את העובדה שהנאשם השליך בפועל את הרימון על מנת להטיל אימה על שוטר שהעיד במשפטו.

21. ע"פ 1176/23 בן עמי נ' מדינת ישראל (2023) - הנאשם הורשע עם אחרים בהשלכת רימון הלבן לעבר בית מגורים במסגרת סכסוך. הרימון התפוצץ וגרם נזק לרכוש ולרעש רב. בית המשפט קבע מתחם שנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, אך בהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, שירותו הצבאי כלוחם, אל מול עברו הפלילי, הוא נדון למאסר בן 28 חודשים הכולל הפעלת מאסרים מותנים.
22. ת"פ (מחוזי חיפה) 16779-09-22 מדינת ישראל נ' אלבז (2024) - הנאשם השליך רימון הלבן לחצר ביתו של המתלונן. הנאשם פעל על פי הנחיות של אחר שהיה מסוכסך עם המתלונן. נקבע מתחם שנע בין 14-34 חודשי מאסר ומטעמי שיקום חרג בית המשפט מהמתחם אל עבר עונש מאסר של עבודות שירות. לגבי השותף לעבירה נקבע מתחם שנע בין 16-36 חודשי מאסר והוא נדון ל-18 חודשי מאסר (ת"פ 16760-09-22 מדינת נ' גבריילי).
23. ת"פ (מחוזי מרכז) מדינת ישראל נ' סרקיה (2023) - הנאשם 2 הורשע בקשירת קשר לביצוע פשע עם שני הנאשמים האחרים, נשיאה והובלת נשק בצוותא ואיומים. הנאשם 1 נהג ברכב, הנאשמים 2 ו-3 היו יחד איתו ברכב. כשהגיעו בסמוך לבית המתלונן, השליך אחד מהם את רימון הלבן לחצר ביתו ונמלטו מהמקום. נקבע מתחם שנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר. נגזרו על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל. הופעלו מאסרים מותנים וסה"כ הוטלו עליו 28 חודשי מאסר. דובר בנאשם בן 24, לוחם לשעבר ביחידה מובחרת, לחובתו רישום פלילי קודם.
24. ת"פ (מחוזי מרכז) 14411-11-21 מדינת ישראל נ' צפדיה (2022) - הנאשם הורשע בעבירות של נשיאת נשק ואיומים. הוא השליך רימון הלבן לבית המתלונן על מנת להטיל עליו אימה. הרימון נפל בסמוך לבית המתלונן אך לא התפוצץ מאחר והנאשם לא שלף את הנצרה. בית המשפט קבע מתחם הנע בין 18-36 חודשי מאסר. הנאשם נדון למאסר בפועל למשך 20 חודשים.
25. ת"פ (מחוזי ת"א) 7133-07-20 מדינת ישראל נ' רוזן (2022) - הנאשם הורשע בעבירות נשק ומעשה פיזיות ורשלנות. הנאשם נשא ברכבו יחד עם אחר רימון הלבן. התוכנית הייתה להשליכו לעבר ביתו של בן זוגה לשעבר של בת זוגו. הנאשם נהג ברכב ואילו האחר השליך את הרימון לעבר גדר הבית. הרימון התפוצץ בעוצמה. ברכב בו נהג הנאשם אותר אקדח הזנקה מוסב. נקבע מתחם ענישה כולל הנע בין 19-48 חודשי מאסר ונגזרו על הנאשם 19 חודשי מאסר בפועל.
26. למגמה העונשית אפנה גם לפסיקה הבאה : ע"פ 5602/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12, (14.9.22); ע"פ 4103/22 מדינת ישראל נ' מחמוד אמון, פסקה 9 (6.11.22); ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה, פסקה 15 (23.1.2022); ע"פ 2033/21 איימן זועבי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (30.8.21); ע"פ 6021/21 עלי עבוד נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (19.12.21); ע"פ 587/22 עדאב אבו נאעסה נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-10 (22.5.22); ע"פ 5780/21 מוחמד שיבלי נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (14.12.21); ע"פ 2101/21 תומר טוביה נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (29.7.21); ע"פ 6068/21 מדינת ישראל נ' אברהם פקיה, פסקאות 12-13 (19.12.21).

מדיניות ענישה נהגת ביחס לעבירת נהיגה פוחזת ברכב:

27. ע"פ 9937/16 גיא קווין נ' מדינת ישראל (2018) - הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: עבירה של תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו לפי סעיף 273 לחוק העונשין ועבירה של נהיגה פוחזת של רכב לפי סעיף 338(א)(1). שוטר שעסק בפעילות אכיפה בנתב"ג הבחין בנאשם כאשר הוא נהג במונית. השוטר ביקש מהנאשם להציג בפניו אישור יציאה משדה התעופה. בתגובה, הנאשם החל בנסיעה פראית מהמקום ותקף את השוטר תוך שהוא עולה עם גלגל רכבו על כף רגלו הימנית של השוטר. כתוצאה מכך נגרמו לשוטר חבלות בדמות נפיחות ואדם ברגלו הימנית. לאחר מכן התפתח מרדף בין הנאשם לשוטרים נוספים. הנאשם סטה מנתיב לנתיב במהלך המרדף האמור. בית המשפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין מספר חודשי עבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט השלום גזר על הנאשם 3 חודשי עבודות שירות וענישה נלווית. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

28. עפ"ג (מחוזי חיפה) 9925-09-20 מוניר מוחמדין נ' מדינת ישראל (2020) - הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה פוחזת ברכב ונהיגה בזמן פסילה. שוטרים שערכו סיור במקום, הבחינו בנאשם שהוא נהג ברכב מסוג סקודה אוקטביה, ביקשו השוטרים מהנאשם לעצור בצדי הדרך לצורך בדיקת רישיונות. הנאשם לא נשמע להוראות השוטרים, השוטרים כרזו לנאשם לעצור. לאחר מכן שהנאשם הגיע לכיכר ברחוב פנחס ספיר בקריית חיים, חסמה המשטרה את אחד הנתיבים בכיכר. באותה עת הגיע לכיכר רכב מסוג הונדה בה נהג דמיטרי פינחסוב ובתוכו ישבו שני בנותיו. כאשר דמיטרי הבחין במחסום עצר את רכבו בכיכר. הנאשם הבחין במחסום ועל מנת לעבור את הכיכר, הנאשם הגיע עם רכבו ועבר בין רכב ההונדה לבין הניידת המשטרתית תוך שהוא מתנגש עם רכב ברכבים ומפלס את דרכו ביניהם וממשיך בנהיגה נמהרת ורשלנית, תוך הגברת מהירות נסיעתו וגורם לרכבים שאחרים שהיו בנתיב הנסיעה לסטות לצדי הדרך. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם שנע בין 6-18 חודשי מאסר בפועל. בית משפט קמא סטה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום וגזר על הנאשם 5 חודשי עבודות שירות לצד ענישה נלווית. ערעור הנאשם על העונש נדחה.

29. ת"פ (מחוזי ירושלים) 1136-09-21 מדינת ישראל נ' אבו חאמד (2024) - הנאשם הורשע בעבירות הבאות: מעשי פזיזות ורשלנות וחבלה במזיד לרכב. האחים עלאא הלסי ומחמוד בשארה נסעו ברכב מסוג מאזדה מרח' דרך חברון לכיוון רח' האומן בירושלים. באותה העת נסע הנאשם כאשר הוא נהג ברכב מסוג פולקסוואגן פאסט. קודם לכן אירעה על הכביש היתקלות בין הנאשם לבין האחים. בעקבות כך, הנאשם פנה עם רכבו מרח' דרך חברון לרח' האומן. לאחר מכן, פנו האחים בעקבותיו ובמהלך הפנייה פגעו הרכבים האחד בשני. לאחר מכן, ניסה עלאא לחסום את הנאשם עם רכבו אך הנאשם חמק ממנו. לאחר מכן, הנאשם נצמד עם רכבו לרכבם של האחים. שני הרכבים התקדמו מעט כאשר הם צמודים אחד לשני עד אשר ניגח הנאשם את רכבו ברכבם של האחים והמשיך בנסיעה כאשר האחים נוסעים אחריו. לאחר מכן, הנאשם עצר את רכבו ברמזור אדום והאחים עצרו את רכבם מאחוריו. מחמוד החל לתקוף את הנאשם עם מפתח ברגים. האחים התנפלו עם הנאשם והחלו לתקוף אותו נמרצות באמצעות אגרופיהם. לאחר מכן, הנאשם שבר את המראה הימנית של רכבם של האחים. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם שנע בין מספר חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט חרג ממתחם העונש ההולם והטיל על הנאשם 400 שעות של"צ ומאסר על תנאי.

30. ת"פ (מחוזי ב"ש) 39831-02-22 מדינת ישראל נ' אברהים אבו קרינאת (2022) - הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות נשק, מעשה פזיזות ורשלנות ונהיגה ללא רישיון. הנאשם החזיק ברשותו תת מקלע מאולתר ואקדח חצי אוטומטי. הנאשם שתי משקאות אלכוהוליים ובעודו שיכור נהג בכביש 80 שהוא מוביל את כלי הנשק ברכב. הרכב הורד מהכביש, ברכב נמצא אדם נוסף במושב שליד הנהג. לנאשם לא היה רישיון נהיגה תקף. שוטר סימן לנאשם לעצור, אך הנאשם המשיך לנסוע, תוך הגברת מהירות נסיעתו ועבר מנתיב לנתיב. הנאשם חצה צומת באור אדום. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם שנע בין 48-62 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם 48 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. מתחם העונש ההולם:
31. לאחר שנתתי דעתי לנסיבות מעשי הנאשם, מידת הפגיעה בערכים המוגנים מדיניות הנוהגת כיום, נסיבות ביצוע העבירה, בדגש על הנסיבות לחומרה המאפיינות את המעשה, מצאתי לקבוע מתחם הנע בין 20-36 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה, קנס, פיצוי למתלונן ועונש פסילה לנוכח ההסתייעות ברכב לצורך ביצוע הפשע. האם יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם:
32. ההגנה עותרת לחריגה מהמתחם שייקבע ולגזור על הנאשם עבודות שירות מטעמי שיקום. בעניין זה מסתמכת ההגנה על נסיבותיו של הנאשם והמלצת התסקיר.
33. סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כי בית המשפט יכול לחרוג ממתחם העונש ההולם באם מצא כי הנאשם השתקם, וזו לשון החוק:
- "קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969".
34. לצד זאת קובעת הוראת סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין כדלקמן:

"היו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף קטן (א), אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שישתקם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה, ופירט זאת בגזר הדין".

35. הנה כי כן, מצוות המחוקק היא כי מקום שבו מבוצעות עבירות חמורות במיוחד, הבכורה היא לענישה והשיקום ייסוג מפני שיקול זה. על מגמת ההחמרה בענישה ועל חומרתן של העבירות אפנה לשורה הארוכה של הפסיקה שהבאתי לעיל בפרק מדיניות הענישה ואין טעם לחזור על הדברים.

36. אקדים ואומר כי אינני סבור כי זהו המקרה בו מתקיימים התנאים הנדרשים לצורך חריגה ממתחם העונש ההולם ואנמק.

37. בע"פ 2441/15 ראובן חכם נ' מדינת ישראל (2016) נפסק כי: "...האינטרס השיקומי איננו חזות הכל, ולצידו ניצבים שיקולים חשובים לא פחות, ובהם עקרונות הגמול וההרתעה...". דברים דומים נפסקו ברע"פ 7596/18 שגיב מלכה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (2018); וכך גם ברע"פ 1664/23 יורם אמור נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2023). וכן בע"פ 7757/21 אהרון קיי מרזוקי נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (24.05.2022) נקבע שם: כי "לא בכל מקרה שבו תהליך מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40 לחוק העונשין, שאחרת בא החרוג ומרוקן את הכלל מתוכן".

38. זאת ועוד, מכיוון שהכלל הוא ענישה בתוך המתחם, והחריג לכך הוא סטיה לקולא לטובת שיקום, התוו בפסיקה תבחינים לחריגה ממתחם העונש ההולם, אלו מחייבים קיומו של הליך שיקומי סדור שנשא פירות, או תהליך המצוי בהתהוות, כאשר השיקולים המרכזיים הנבחנים בהקשר זה הינם: המוטיבציה שהפגין הנאשם להשתקם; הליך של גמילה שהוא עבר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל [נבו] (18.04.18)).

39. במקרה דנן, מדובר בנאשם שביצע עבירות חמורות ביותר, שהכלל לגביהן לפי הפסיקה, שיש להולמן בענישה ראויה, וזאת על פי העיקרון המנחה בענישה, שהינו עקרון ההלימה, מתוך מגמה עונשית וראיית טובת הציבור, על מנת למגר את העבירות מסכנות החיים הללו. החריג שבחריגים הוא סטייה מהמתחם לטובת שיקולי שיקום. חריג זה אינו מתקיים במקרה דנן. שכן, לבד מהצהרות מילוליות על מוטיבציה לשיקום, שתכליתם, כך אני מתרשם, הקלה עונשית, אין בפניי תהליך שיקומי סדור, במהלך תקופת המעצר, המעיד על השתלבות מוצלחת בהליך טיפולי, או תהליך קודם בו החל הנאשם. אין נזקקות טיפולית או התמכרות הטעונה תהליך פרטני. עוד אציין, כי לא נעלמו מעיני בית המשפט נסיבותיו האישיות של הנאשם, להן יינתן מקום בבוא בית המשפט למקם את העונש במתחם שקבע, אך אין בכוחן להביא לחריגה מהמתחם.

40. להלן יובא תמצית פסיקה בעבירות נשק שבה בית המשפט לא מצא להקל בעונש בשל שיקולי שיקום בעבירות נשק או לסטות מהמתחם העונשי ההולם בשל שיקום.

41. בע"פ 6469/19 מחמוד אבו דקה נ' מדינת ישראל, הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, שתי עבירות של החזקת נשק שלא כדין לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין, עבירה של ירי באזור מגורים לפי סעיף 340א לחוק העונשין. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 12-36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. גם שם נטען כי יש לחרוג מהעונש ההולם לטובת שיקום. בית המשפט העליון דחה זאת ופסק כך: "...יש לדחות גם את הטענה כי יש להפחית מהעונש שהוטל על המערער לנוכח נסיבותיו האישיות ומשיקולי שיקום. כידוע, כלל הוא כי בבואו לדון בגזירת עונשם של אלו אשר הורשעו בביצוע עבירות נשק, על בית המשפט להעניק משקל עודף לאינטרס הציבורי בדבר הצורך להרתיע מפני ביצוע עבירות נשק על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (ע"פ 8416/09 מדינת ישראל נ' מולנר, [פורסם בנבו] בפסקה 54 (9.6.2010))."
42. ע"פ 4530/19 נור אלדין ג'זאווי נ' מדינת ישראל, הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של נשיאת נשק בלא רשות על פי דין לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; נשיאת אבזר לנשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין סיפא לחוק העונשין; פריצה לרכב בכוונה לבצע גניבה לפי סעיף 413 לחוק העונשין וגניבה מרכב לפי סעיף 413ד(א) לחוק העונשין. בית המשפט גזר על הנאשם 32 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של הנאשם ואת טענתו שיש להקל בעונשו מטעמי שיקום, וכך נפסק: "אין לקבל את טענת המערער לפיה יש להוסיף ולהקל בעונשו לנוכח נסיבותיו האישיות ומשיקולי שיקום. ראשית, הלכה היא כי בגזירת עונשם של אלו שהורשעו בביצוע עבירות נשק על בית המשפט ליתן משקל עודף לאינטרס הציבורי ולצורך להרתיע מפני ביצוע עבירות דומות בעתיד על פני נסיבותיו האישיות של העבריין (וראו: ע"פ 6924/12 בעארני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.2013))."
43. ת"פ (מחוזי חיפה) 52322-10-23 מדינת ישראל נ' סנד עראבי (11.07.2024), הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: נשיאה והובלה של נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין יחד עם סעיף 144(ג) לחוק העונשין, עבירה של ירי מנשק חם לפי סעיף 340א(א). הנאשם נשא והוביל אקדח חצי אוטומטי עם מחסנית תואמת ותחמושת הכוללת לפחות שישה כדורים תואמים. על הנאשם נגזרו 30 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. הנאשם השתלב בהליך טיפולי, בית המשפט דחה את בקשת הנאשם לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום (שם, בפסקה 30).
44. ת"פ (מחוזי ירושלים) 48057-03-21 מדינת ישראל נ' שי (בן ברוך) משה, הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של נשיאה והובלה של נשק (רימוני הולם) לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין. הנאשם 1 ואחיו הם בני דודים של הנאשם. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם שנע בין 16-40 חודשי מאסר בפועל. נדחתה הבקשה לסטות מתחם הענישה ההולם משיקולי שיקום בגין חומרתם של עבירות הנשק ובגין תסקיר המבחן שלא המליץ על ענישה שיקומית מחוץ לכותלי בית הכלא. נגזרו על הנאשם 16 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

45. בית המשפט העליון חרג ממתחם העונש ההולם בעבירות נשק כאשר בדיקה פסיכיאטרית שעבר הנאשם במסגרת תסקיר מבחן הראתה כי נוכח העדר תעסוקה ובעקבות ההליכים המשפטיים כנגדו הוחמר מצבו הנפשי (ע"פ 5807/20 מוחמד שיבלי נ' מדינת ישראל (2020)), עונש המאסר הומר ל-9 חודשי עבודות שירות; או בהינתן "נסיבות אישיות אישיות ייחודיות" שנתמכו בשני תסקירים, האחד בעליון, ולאור "קשיים הראייתיים אשר הובילו לתיקון כתב האישום", וכן לעובדה "שלאחר ניכוי מעצרו של המערער תקופת המאסר שנגזרה עליו על ידי בית המשפט המחוזי תעמוד על עשרה חודשים בלבד, הגעתי למסקנה כי המקרה המאוד-מיוחד שלפנינו מצדיק את מתן ההקלה המבוקשת בעונש" (ע"פ 6332/22 אסף פדידה נ' מדינת ישראל (2023) עונש המאסר הומר ל-9 חודשי עבודות שירות).
- נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:
46. הנאשם יליד שנת 1995. אין לחובתו הרשעות קודמות, אך לחובתו 6 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה עליהן נדון למאסר מותנה, קנס והתחייבות.
47. הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן, חסך זמן שיפוטי, הביע חרטה. תסקיר שירות המבחן מפרט את נסיבותיו האישיות עליהם יש לתת את הדעת במיקום העונש בתוך המתחם.
48. הנאשם היה עצור מעצר ממשי כחודשיים, נתון באיזוק כחצי שנה, ומאז ועד היום במעצר בית חלקי. העונש המתאים:
49. לפי פסיקת העליון והוראת המחוקק, צו השעה הוא להחמיר בענישה בגין עבירות נשק תוך מתן משקל בכורה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים (ע"פ 2482/22 מדינת ישראל נ' קדורה, פסקאות 5-6 (14.4.2022); ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (14.9.22); ע"פ 5813/21 ג'בארין נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (31.5.2022)).
50. כמו כן, נזכיר כי העונש המזערי לעבירה מסוג זה (סעיף 144(ז) לחוק העונשין). לפי הפסיקה, עונשים אלה באים לבטא את רמת הענישה הראויה בעבירות מסוג זה, ממנה יש לגזור את העונש הראוי במקרה הפרטני, תוך זיקה עניינית לחומרת העבירה (ראו ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון, שם בפסקה 7 (2021)). ותוך מתן משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם, בקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם.
51. המעשה שעשה הנאשם חמור ביותר ודורש תעוזה רבה. נסיבות הביצוע מלמדות כי הנאשם תכנן יחד עם שותפו את המעשה בקפדנות, מבעוד מועד, נערכה הצטיידות באמצעים לביצועו, כמפורט לעיל, הנאשם נטל חלק פעיל בביצוע תוך שהיה שותף מלא להחזקת הרימון ונהג רכב המילוט. הרימון התפוצץ, לא נגרם נזק, ובשל השעה המאוחרת לא נפגע איש. במנוסתו עם רכב המילוט, התנגש הנאשם בעוצמה במשאית וגרם לנזק.
52. נתונים אלה מקרינים על דרגת האשם הגבוהה שאפיינה את מעשי הנאשם, ועל ההלימה העונשית המתבקשת בנסיבות אלה. אמנם סוג הנשק אינו מהחמורים שיש בקשת הרחבה של כלי הנשק אך אין להקל בו ראש, ואף תוצאת המעשה בשל עיתויו, לא הסבה נזק לרכוש או אדם, אך כאמור, לפי הפסיקה יש להתחשב בפוטנציאל הנזק, ויש להפגין אפס סבלנות כלפי שימוש בנשק, ולשקף בענישה משקל להרתעת הרבים והיחיד.
53. לצד כל אלה עומדים לימין הנאשם העדר עבר פלילי, הודאתו המיידית בכתב האישום המתוקן, חרטתו, ויתר נסיבותיו האישיות כמפורט לעיל, לרבות הצהרותיו כי בכוונתו לעלות על דרך הישר ולערוך שינוי בחייו.
54. אשר על כן, בהינתן מכלול השיקולים העונשיים הרלבנטיים לנדדונו לחומרה ולקולא, נמצא למקם את עונש המאסר שיוטל על הנאשם בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם, אם כי לא בתחתיתו, נוכח חומרת התופעה ונפיצותה, לצד פיצוי למתלונן, קנס הולמים וכן עונש פסילה. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 24 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 18.10.23 ועד 26.12.23.
- ב. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור בתוך תקופה זו עבירת נשק מסוג פשע.
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור בתוך תקופה זו עבירת נשק מסוג עוון.

- ד. 6 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל, שיימנו מיום שחרורו, על הנאשם להפקיד את רישיונו במזכירות בית המשפט, שאם לא כן, לא תימנה לו הפסילה.
- ה. פיצוי למתלונן בסכום של 4000 ₪ אשר ישולמו בתוך 45 יום. המאשימה תעביר את פרטי המתלונן לתיק בית המשפט.
- ו. קנס בסך 5,000 ₪ אשר ישולם בתוך 45 יום.
- ז. את הפיצוי והקנס יש לשלם באתר לגביית קנסות ניתן לשלם באחת מהדרכים הבאות:
בכרטיס אשראי-באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il או במוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה)-בטלפון *35592 או בטלפון *35592-****; או במזומן בכל סניף של בנק הדואר-בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
- ח. צו להחזרת תפוס - הרכב מושא כתב האישום יוחזר לבעליו.
זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.
ניתן היום, ד' כסלו תשפ"ה, 05 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.